

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТ
„Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“

Образователно – квалификационна степен **„магистър“**

Област на висше образование: **9. Сигурност и отбрана**

Професионално направление: **9.1. Национална сигурност**

1. Обща характеристика на насочеността на подготовката

Магистърската програма „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ е предназначена за студенти с ОКС „Бакалавър“.

Усвояването на образователната програма по „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ ще позволи на лицата, които успешно са я завършили, да получат образователно-квалификационна степен „магистър“ по национална сигурността.

Програмата е ориентирана към международни стандарти на съвременното образование в областта на сигурността и съчетава в себе си изучаването на теоретични и приложни учебни дисциплини. Студентите получават сериозна академична подготовка и компетенции в областта на управлението на сигурност на национално и регионално ниво.

Срокът на обучение е в рамките на три семестъра, (една и половина учебни години), с общ хорариум **315** академични часа, които осигуряват минималния брой кредити – **105**, от които:

- ✓ 72 кредита от задължителни дисциплини;
- ✓ 18 кредита от избираеми дисциплини;
- ✓ 15 кредита за държавен изпит или защита на дипломна работа.

Вид обучение: **редовно.**

2. Цели на обучението по „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“

Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ обучава студенти в магистърска програма „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ в съответствие с мисията, целите и задачите, обявени в Стратегията за развитие на Пловдивския университет.

Мисията на специалност „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ е да развива способности у студентите за самостоятелно, критично и рационално осмисляне на съвременните процеси и явления в международен план и в

обществото и свързаните с тях предизвикателства, рискове и заплахи за националната сигурност. Предлагащите курсове са насочени към формиране на трайни знания, умения и компетенции за превенция, мониторинг и оценка на рисковете и заплахите за националната сигурност и участие в екипи за формулиране и прилагане на практика на политики редуциращи различните рискове.

Предлагания подход позволява да бъдат подготвени експерти, аналитици и изследователи, успешно работещи в различни професионални области на съвременния живот.

Целта на образованието по национална сигурност е да подготви експерти които да имат компетенции да изготвят оценки на заплахите и предприемат действия за гарантирането на европейската, националната и регионалната сигурност в нейните ключови елементи.

Магистърската програма „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ е актуална и търсена специалност в областта на националната сигурност, за придобиването на квалификация, знания и умения по управление на системата за национална сигурност и отбрана, както и за формите и методите на тероризма, начините и средствата за противодействие. Тя е съобразена със съвременните рискове и заплахи в сектора за сигурност: промените във външната среда – терористични актове, миграционен натиск, засилване на радикалния ислям, както и във вътрешната среда – увеличена битова престъпност и високи нива на корупция.

В учебното съдържание се прави характеристика на управлението на системата за национална сигурност, нейната подсистема за вътрешен ред и сигурност, на тероризма и терористичната дейност, както и на международните и национални системи за сигурност. Изясняват се организационните основи на системата за сигурност, очертава се управлението на антитерористичната дейност и на управлението при кризи. Разглежда се организацията и тактиката на специалните и полицейски служби в дейността им за гарантиране на обществения ред и сигурност, както и на структурата и спецификата в дейността на терористичните групи и организации. Определя се рамката на международното сътрудничество в борбата срещу трансграничната и организираната престъпност и противодействието на тероризма.

Програмата осигурява фундаментална и практико-ориентирана подготовка. За професионалното разбиране на политиката за национална сигурност и нейния мениджмънт е необходимо широко образование. Паралелно с изучаването на специални профилиращи дисциплини, студентите получават знания в областта на политиката, икономиката, социологията, правото и информационните технологии.

Обучението на специалност „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ е ориентирано в посока на осигуряване на интердисциплинарност на учебния план на основата на съчетаване на, политологични, социологически, управленски, икономически, правни, философски и информационни знания.

Многогранността на съвременните предизвикателства на глобализацията се свят повече от всякога изисква съчетаването на различни нива на анализа – от индивидуалното до глобалното, а така също и различни инструменти – количествени и качествени. Студентите избрали образователната програма бакалавър „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“, получават, както фундаментална подготовка, а така също и ориентирана към формиране на компетентности (изучаване на специални дисциплини: основи на националната сигурност, европейски политики на сигурност, същност на конфликтите, анализ на риска, актуални измерения на киберсигурността и т.н.). Нейната цел е подготовката на висококвалифицирани експерти и анализатори в държавни, органи и институции, частния бизнес, неправителствени организации и медии, които да:

✓ работят компетентно и лоялно на отговорни позиции в управлението и администрацията в условията на променяща се обществено-политическа и икономическа среда в Европейския съюз и света;

✓ работят в системата на националната сигурност, в избрана област на професионална дейност;

✓ работят като професионалисти в сферата на експертизата свързана с оценка на рисковете и заплахите;

✓ формират системни и предметно-специализирани компетенции, осигуряващи тяхната социална мобилност и устойчивост на пазара на труда.

При разработването на учебния план и учебните програми са отчетени опита и добрите практики на водещи европейски и американски университети, институти и международни школи в тази област на базата на обмена на идеи, преподаватели и студенти между тях.

3. Основни резултати от обучението

Равнището на професионална компетентност кореспондира с *учебния план* на магистърска програма „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм” във ФИСН. Равнището на професионална компетентност се защитава на *държавен изпит* или *защитата на дипломна работа* и се признава с диплома за завършена специалност и степен на висшето образование. Випускниците имат възможност да работят в системата на национална сигурност, както и сектора за частна корпоративна сигурност и частна охранителна дейност.

Успешно завършилите магистърска програма „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ в съответствие с целите програмата и задачите произтичащи от професионалната дейност, трябва да притежава следните **компетенции**:

Общкултурни:

✓ владее културата на рефлексивно мислене, способността към обобщаване, анализ, възприемане на информация, поставяне на цели и избор на пътища за тяхното постигане, способност за логически вярно и аргументирано конструиране на различни видове изказ;

✓ свободно владее на литературната и деловата писмена и устна реч на български език, навиците на публичната и научната реч; умение да създава и редактира текстове с професионална насоченост, анализ на логиката на разсъжденията и изказванията;

✓ способности да разбира и анализира светогледни, социално и личностно значими философски проблеми;

✓ способност да разбира движещите сили и закономерности на историческия процес; ролята на насилието и ненасилието в историята, мястото на човека в историческия процес, политическата организация на обществото;

✓ способността към социално взаимодействие на основата на приетите в обществото морални и законови норми, готовност към уважително и внимателно отношение към историческото наследство и културните традиции на различните народи, готовност да се носи отговорност при поддържане на партньорски, доверителни отношения;

✓ да познава своите права и задължения като гражданин;

✓ да прилага различните юридически норми в своята дейност;

✓ готовност и стремеж към самоусъвършенстване и развитието на обществото на основата на принципите на хуманизма, свободата, демокрацията за съхраняване и развитие на съвременната цивилизация;

- ✓ стремеж към постоянно саморазвитие, повишаване на своята квалификация и майсторство; способност критически да оценяват своите достойнства и недостатъци, да определят пътищата и избират средствата за тяхното развитие или преодоляване;
- ✓ да разбират социалната значимост на своята бъдеща професия, да притежават висока мотивация за изпълнение на своята професионална дейност;
- ✓ способност към социално взаимодействие, към сътрудничество, кооперация с колегите и разрешаване на конфликти, към социална мобилност, притежаване на чувство за социална отговорност, готовност да поема нравствени задължения по отношения на заобикалящата го среда, обществото, другите хора и самия себе си;
- ✓ разбиране на основните положения и методи на науката за сигурността, способност да бъдат използвани при решаване на професионалните и социалните задачи, способност да се анализират значимите социални и политически проблеми и процеси;
- ✓ способност и готовност към възприемане и адекватна интерпретация на обществено значима информация свързана с оценка на съвременните рискове и нейното използване в сферата на своята професионалната дейност;
- ✓ разбиране на същността и значението на информацията в развитието на съвременното общество, съблюдаване на основните изисквания за информационна безопасност; знание за основните методи, способности и средства за получаване, съхранение, преработка на информацията; формиране на навици и умения за работа с традиционните носители на информация, разпределяне на базата знания; способност да се използва информацията в глобалните компютърни мрежи;

Професионални компетенции :

- ✓ владееене на методите на анализ и интерпретация на актуалните проблеми на света и протичащите в тях процеси и явления на различните нива на сигурността;
- ✓ компетентно прилагане на методите за мониторинг и анализ на рискове и заплахи и тяхното прилагане в своята ежедневна професионална дейност;
- ✓ знание на основните етапи и характеристики от развитието на науката за сигурността, особеностите в теоретичните традиции при изучаване на съвременните предизвикателства в европейски, регионални, национални и локални измерения;
- ✓ формиране на навици и компетенции за и анализ на рисковете в различните сфери на българското общество и държава;
- ✓ познаване на основните учения и концепции на международната и българска научна мисъл в областта на сигурността, способност за анализ на оригинални научни текстове и съдържащите се в тях смислови конструкции;
- ✓ разбиране на основните закономерности и тенденции в световния, европейския и българския политически и икономически процес, на глобализацията и тяхното влияние за формиране на рискове и заплахи и тяхното въздействие върху различните сфери на социалния живот;
- ✓ усвояване на основните теоретико-методологически подходи в сферата на анализа и прогнозирането; овладяване на методите за регистриране и обработка на информация свързана със сигурността;
- ✓ разбиране на основните задачи на мениджмънта на националната сигурност, значението на методите за вземане и реализация на управленско решение, способност да се прилагат информационни технологии в областна на консултирането и експертизата;
- ✓ способност за участие в организацията на различните процеси в системата на националната сигурност;
- ✓ владееене на методите и методиките на различните типове анализи при подготовка на справочни и аналитични материали;

- ✓ способности рационално да организират и планират своята дейност, като прилагат получените знания за формиране на собствена професионална стратегия;
- ✓ способност да участват в работата по диагностициране и прогнозиране на процеси и проблемни ситуации в областта на националната сигурност;
- ✓ способност да използват специфичните методи за оценка на рисковете и способност да се позиционират в различните бизнес структури, медии и други участници в политическия процес, осигуряване взаимодействието по въпросите на сигурността между органите на държавната власт, бизнес структурите и неправителствени организации.

4. Обхват на професионалните компетенции.

Формираните професионални компетенции представляват мрежа от способности, които позволяват самостоятелно и/или в екип изпълнение на задълженията, предвидени в длъжностните описания на работните места. Те включват теоретични знания и практико-приложни умения за самостоятелно или в екип изпълнение на информационно-селективни, аналитични, оценъчни и прогностични дейности и извършване на експертизи, базирани на информационни потоци от различни източници. Като аналитични специалисти завършилите програмата трябва да могат да подготвят, вземат и изпълняват различни по характер и сложност решения в сферата на сигурността.

В резултат на обучението в магистърската програма " Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм " студентите придобиват следните:

Теоретични знания в областта на:

- ✓ Теоретичните основи на националната сигурност;
- ✓ Геополитически аспекти на сигурността;
- ✓ Концепции и доктрини за националната сигурност;
- ✓ Основи на държавата, правото и международното хуманитарно право;
- ✓ Източниците и субектите на конфликти, глобалните, националните и регионалните предизвикателства;
- ✓ Причините за асиметрични заплахи към сигурността и методите за борба с тероризма;
- ✓ Малцинствените, етническите и културно-религиозни различия; предизвикателства пред външната политика и дипломатията;
- ✓ Управление на човешки, финансови и информационни ресурси;
- ✓ Европейската интеграция и политиките в областта на вътрешната сигурност на ЕС;

Практико-приложни умения

Придобитите практически умения са ориентирани към:

- ✓ Моделиране на процеси свързани с редуциране на рискове и минимизиране на заплахи по отношение на гражданите, бизнеса и обществото като цяло;
- ✓ Комплексно планиране и организиране на управленските и изпълнителските дейности в различни кризисни ситуации;
- ✓ Поддържане доверие и авторитет и разумен риск;
- ✓ Самообладание, решителност, настойчивост и инициативност за неутрализиране на рисковете и заплахите;
- ✓ Психологичните прийоми на лидерството;
- ✓ Идентифициране на проблемите в сигурността в различни области на формирането на политики и практиките в държавното управление, местното

самоуправление и публичния и частния сектор и йерархичното им степенуване по важност по веригата „цели-приоритети-дейности-задачи”;

- ✓ Формиране на професионална позиция и определяне инструментите за създаване и реализиране на публични стратегии за редуциране на рискове и заплаха в различните управленски равнища;

- ✓ Компетентно оценяване на съвременните процеси и тенденции в глобализацията се свят и пораждащите от тях рискове с оглед на техния мониторинг и експертна оценка;

- ✓ Изготвяне на функционално-структурни и целеви анализи за оптимизиране функциите и структурата на сигурността на управлението, властта и администрацията на различните йерархични нива;

- ✓ Активно участие в подготовката на публични решения с цел минимизиране на рисковете в сферите на обществения живот;

- ✓ Използване на съвременните технологии за мониторинг и оценка състоянието на различните подсистеми и елементи на системата на националната сигурност;

- ✓ Участие разработване и изпълнение на публични проекти и програми и целеви комплексни мероприятия в областта на националната сигурност;

- ✓ Ефективно прилагане на ситуационния анализ, сравнителния анализ, контент-анализа в своята професионална дейност;

- ✓ Участие в разработване на методики и оперативни планове за мониторинг на политически, икономически и социални процеси и на тази основа набиране на емпирична информация в областта на сигурността;

- ✓ Експертна оценка на напредъка в прилагането на европейски и национални програми в областта на сигурността;

- ✓ Участие разработване на документи в областта на сигурността (стратегии, програми, платформи).

Комуникационни умения:

- ✓ Формиране на адекватни умения за комуникации в създаването на европейската система за вътрешна сигурност;

- ✓ Изграждане на умения за работа в Интернет-среда;

- ✓ Целесъобразно използване на информационните технологии (в т.ч. умения за ползване на Word, Excel, Power Point и др.);

- ✓ Умения за работа в екип и решаване на конфликти;

- ✓ Умения за водене на преговори и постигане на резултати;

- ✓ Организаторски умения.

Специфични компетенции, да:

- ✓ Прилагат правната и нормативна уредба в националната сигурност;

- ✓ Анализират и оценяват кризи и конфликти;

- ✓ Мислят творчески и критично, анализират потенциалните рискове и заплахи;

- ✓ Развият стратегическо мислене и анализ на социално-икономическите и политическите процеси;

- ✓ Владее научната терминология по сигурността;

- ✓ Прилагат психологичните прийоми на лидерството в екстремални ситуации;

- ✓ Ефективно да управляват материални и човешки ресурси;

- ✓ Работят в екип и в нееднородна среда с цел мобилизиране на интелектуалните възможности на личността;

- ✓ Ползват съвременните информационни технологии и ги прилагат;

- ✓ Самоусъвършенстват се и развиват своя характер и умения през целия си живот;
- ✓ Овладяване на инструментите на съвременното проектно управление на системата на националната сигурност;
- ✓ Формиране на креативни способности за експертен анализ и оценка на сложни проблеми в областта на сигурността и разработване на алтернативни варианти на управленски решения;
- ✓ Подготовка и разработване на необходимата нормативна документация в областта на сигурността;

Специфични изисквания за прием: платено обучение, класиране по успех, минимален успех за кандидатстване Добър 3.50 от дипломата за ОКС „бакалавър“.

5. Професионален профил на завършилите

Магистрите завършили специалността могат да намерят професионална реализация в структурите за сигурност и отбрана от публичния и частния сектор – МВР, ДАНС, МО, както и в български и евроатлантически органи и звена за сигурност. Те могат да намерят реализация и в органите на държавна власт и управление, в органите на местна власт и самоуправление имащи правомощия по осигуряване на вътрешния ред и сигурност. Придобилите магистърска степен могат да намерят приложение на своите знания и умения и в сферата на бизнеса като експерти по сигурност в търговските дружества.

6. Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки

По време на обучението по всички научни дисциплини студентите се оценяват с текущи оценки на базата на: тестове, решаване на казуси и задължителни курсови работи, проекти и/или презентации. В края на обучението по даден курс студентите полагат писмен изпит. Указания за организацията и реда за провеждане на изпитите за всеки отделен курс са приложени в конкретната учебната програма. Семестриалната оценка се формира за всички курсове от текущата оценка и оценката от семестриалния изпит. Държавен изпит или защита на дипломна работа по специалността.

7. Възможности за продължаване на обучението:

Успешно завършилите специалността могат да продължат обучението си в докторски програми.

Учебният план е приет на Факултетен съвет с Протокол № 134/22.04.2019 г. и утвърден от Академичен съвет с Протокол № 36 от 22.04.2019 г.